KATOLIKA MONDO

ESPERANTO-ORGANO DE INTERNACIO KATOLIKA

8a Kolekto N° 3 — ALDONO : LA JUNA BATALANTO — MARTO 1927

Redaktejo kaj Administrejo : ELBERFELD (Germ.)

KUNREDAKTOROJ : *Prof. CAROLFI, OFM, Italujo ; Kaspar MAYR, Anglujo ; Prelato A. DOMBROVSKI, Litovujo; Pastro MAKARA, Polujo; Prof. P. MUFFANG, Francujo ; W. SOLZBACHER, Germanujo ; Pastro Johano Kosmo, Hungarujo.*

Oni sendu manuskriptojn kaj pagojn nur al Elberfeld.

Aperas Monate - Fondita 1921

ABONO : *egalvaloro de 1,25 sv. fr. kvaronjare. Oni mendu ĉe la Ĉefadministracio aŭ ĉe la Poŝtoficejo*

REKLAMO : *Po unucentimetra kolonero egalvaloro de 2,00 sv. fr.* - **ANONCETOJ** *po enpreso, (gis 15 vortoj) 0,75 sv. fr. (antaŭpage).*

POŜTĈEKAJ KONTOJ : *Beograd 68009. Bruxelles 185734. - Budapest 59169. - 's Gravenhage 125537. Köln 76105. - Paris 80061.- Praha 77396.- Roma 1/2600. Warszawa 190972 - Wien 162473.*

SANKTA NOKTO EN BETHLEHEM

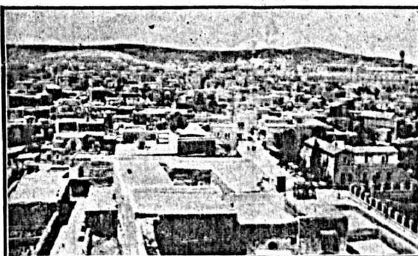
Jam antaŭtagmeze montriĝas vigla vivo en la kolonadoj kaj haloj de la patriarka palaco. Skoltoj en bela uniformo aperas libervola gvardio de la honorinda patriarko. Antaŭ la pordego kolektiĝas la landanoj en siaj pentrindaj kostumoj — ĉevaloj, aŭtomobiloj, policistoj — ĉiuj rasoj kaj haŭtkoloroj estas reprezentitaj — de la hele blonda slavo ĝis la profunde nigra nubiano. Baldaŭ estas tagmezo — mallonga preĝo en la katedralo, bela gotika konstruaĵo, kaj poste mi iras kun komisio tra la volbaj kolonadoj. Jen antaŭ pordo aro da skoltoj — ĝuste je la alia flanko mi devas eniri por plenumi mian komision, kaj kiam mi eliras el la ĉambro la pordo malfermiĝas, kaj la patriarko aperas. Ĉiuj ekgenuas, kaj benante la alta sinjoro paŝas tra niaj aroj.

Malrapide formiĝas la procesio. Antaŭe skoltoj sur ĉevaloj kaj policistoj, poste la aŭtomobiloj de la pastraj aŭtoritatuloj, la honorinda patriarko kaj lia sekvantaro. Malrapide moviĝas la veturado tra la Jaffa-Pordo, je la piedo de la monto Zion, el kies alto salutas nin la bela romanstila preĝejo de la nova germana benediktana abatejo, la sola abatejo en Palestino (Dormitio B. M. V. Monaĥejo). Vera popola migrado al la alie tiom malgranda Ephrata-Bethlehem. Monaĥoj kaj monaĥinoj de sennombraj ordenoj kaj kongregacioj supreniras, por solene festi la naskohoron de la Savinto en la sankta loko. Katolikoj, ŝismanoj, judoj kaj protestantoj alveturas kaj preterveturas en aŭtomobiloj. Jen. Eliasmonaĥejo ; jam salutas nin Bethlehem, tombejo de Raĥel. La tuta loĝantaro de Bethlehem kunvenis, por ĉeesti la solenon. Je la limo de la urbo formiĝas la sekvantaro. En solena procesio ni eniras en la Naskiĝopreĝejon.

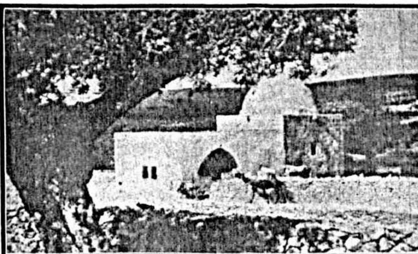
Nia unua vizito direktiĝas al la naskiĝogroto. Tra malalta pordo — ni devas multe kliniĝi — ni eniras en la malnovan preĝejon jam konstruitan de la imperiestrino Helena, kiu nun estas posedata de la grekoj. Du vicoj da gigantaj koloritaj kolonoj ; supre restoj de antikvaj mozaikoj. Dekstre kaj maldekstre de la ĉefaltaro kelkaj ŝtupoj gvidas malsupren en la kripton. Altaro, sub ĝi arĝenta stelo, — adorante ni surgenuas kaj legas: « *Hic ex Maria Virgine Jesus Christus natus est.* »

Kelkajn paŝojn plue ŝtupoj iras al du altaroj : Jen ni staras antaŭ la kripo, en kiu Li trovis sian unuan ripozon. Ĉi tie Lin adoris la Sanktaj Tri Reĝoj, Lin, la reĝon de la mondo, la Savanton de la homaro. Al ili estas dediĉata la maldekstra altaro.....

Mallonga vizito ĉe la tombo de Sankta Hieronimo ; tiam ni eniras la Preĝejon de Sankta Katarino, la paroĥan preĝejon,

BETHLEHEM vidita de la Naskiĝopreĝejo.

TOMBEJO DE RAĤEL

por adori la Savinton en la Plejsankta Sakramento.

Post promenado tra Bethlehem ni restadas en la rondo de germanaj monaĥoj en la monaĥejo de la franciskanoj, kiel kies gastoj ni ankaŭ trovis loĝadon kaj nutradon. Post la vespermanĝo ni iras en la korton de la greka-ortodoksa monaĥejo, kie antaŭ grandega popolamaso estas kantataj tiuj belaj malnovaj anglaj kristnaskaj kantoj, pri kiuj Dickens rakontas al ni kaj kiuj per la angla junulmovado ree kreskas al nova vivo. Ankoraŭfoje malsupren en la naskiĝogroton. Plenplena de homoj estas la loko, — monaĥinoj silente preĝantaj sidas antaŭ la kripo ; aroj da piuloj kaj — scivolemuloj preterfluas

La dekunua horo proksimiĝas, kaj ni serĉas al ni loketon en la preĝejo, el kie ni povas ĉeesti la pontifikan meson.

Laŭtakta frapado de bastonoj aŭdiĝas. Tra la popolo la kavasoj de la konsuloj preparas la vojon por la konsuloj. Mallaŭta tintado-ĥoroknaboj, kanonikoj paŝas tra la meza kolonado — sekvas la patriarko akompanata de prelatoj kaj pastroj kaj eksidas sur la trono.

La kristnaska meso komenciĝas. — Solene estas celebrata la pontifika meso. Dum la «Laŭdes» sekvantaj ĝin, je ĉiuj altaroj kaj en la kripto komenciĝas la mesoj mallaŭtaj. La eŭropanon iom ĝenas la ĉiama malkvieteco — daŭra venado kaj irado, la infankriado (patrino mamnutranta sian infanon dum la meso ĉi tie tute ne estas io neordinara) ; ni, kiuj jam depost pli longa tempo loĝas en la Sankta Lando, ne lasas nin ĝeni per tio en nia pieco.

La « Laŭdes » finiĝas, kaj nun komenciĝas tiu ceremonio, kiu eble nur en Bethlehem estas konata. La procesio denove formiĝas, je la kapo paŝas la patriarko, portante en la brakoj la figuron de la Kristinfano, kiun li metas en la kripon kaj adoras en silenta preĝo.

Ni ĉeestas ankoraŭ mallaŭtan meson, por ricevi la Plejsanktan Sakramenton ĉe la honorinda loko. Poste ni reiras por ripozi — sed ankoraŭ longtempe ni aŭdas la bruadon de la aŭtomobilhupoj kaj la veturadon de la aŭtomobiloj, kiuj reportas piulojn al Jerusalem. Kaj ankoraŭ en la dormo en nian orelon eniras la sonorado de la sonoriletoj dum la sankta transsubstanciĝo — ĉar senĉese estas legataj mesoj — ĝis la tria posttagmeze, dum kiam novaj aroj da eŭropanoj kaj indiĝenoj moviĝas al Bethlehem, por saluti en la kripo la Savinton de l'Mondo.

« Honoro al Dio en la altoj kaj paco sur la tero en la homoj de bona volo ! »

Maximus SCHMOLLER,
Del. de MOKA, Jerusalem.

LA KATOLILA EKLEZIO EN HUNGARLANDO

Verkis Pro Johano KOZMA

Sur teritorio de la « historia » nomita Hungarlando la kristana religio estas pli ol miljaraĝa. Pannonia kaj Dacia, la granda teritorio inter Danubo kaj Dravo, kaj la nuna Transilvanio estis okupitaj de Romaj legioj, kaj inter la soldatoj multaj troviĝis kristanoj, kiuj konvertigis ankaŭ indiĝenojn. La Martirologô memorigas al ni la 7. de januaro S. Niketon episkopon, kiu faris apostolan laboron inter la Dakoj, simile oni legas en la Martirologô pri S. Pollio, Prisko, Mallio kaj Aleksandro (28. marto) pri S. Rutilo kaj liaj socioj, (4. jun.), pri S. Agrikolo (3. decembro), gloriĝitaj per martiraj kronoj en Panonujo. Bedaŭrinde, la granda popolmigrado preskaŭ neniigis la postsignojn de le kristanismo tie.

La kristana eklezio triumfe reviviĝis ĉi tie en la 9-a jarcento per laboro de S. Cirilo (827-866) kaj Metodo, ties frato. Tradukintaj la S. Skribon kaj la plej necesajn liturgiajn librojn de la greka rito en slavon, la ambaŭ sanktaj episkopoj preskaŭ tute konvertigis la arojn de la slavoj sur teritorio de la nuna Ĉehujo, Moravujo, kaj sude ĝis la rivero Savo. La hungaroj alvenintaj de oriento ĉ. 896, trovis en la teritorioj al si submetitaj sufiĉe viglan kristanan vivon. Kaj la venkintoj glave, fariĝis venkitaj spirite. La hungaroj ne nur lasis la slavojn kaj aliajn kristanojn libere ekzercadi iliajn religiajn agojn, sed ankaŭ multaj hungaroj komencis interesiĝi pri la evangelia lumo.

Gentestroj kaj naciestroj volis fondi fiksan landan, por plibonigi la situacion de la gvidita popolo. Ili atente rigardis la okcidentaj kaj sudajn popolojn, al kiuj en la aventurmilitaj ekskursoj multe ili interrilatadis. Kaj la dia graco laboris en ili. En la animo de la regnestroj iĝis sopira soifo de vero. Du eminentaj gentestroj: *Bölcs* kaj *Gyula* (Bôlĉ k. Djula) esti j. 950 en Konstantinopolo laŭ greka rito baptitaj, kaj ili venigis grekan monaĥon, Episkopo Hieroteo, en Hungarlandon por prediki la kristan religion.

Ne multe poste la ĉefnaciestro *Géza*, bofilo de Djula ankaŭ akceptis la s. bapton kune kun la filo *Banjnok* aŭ *Vajk*, kiu okaze de la sankta baptiĝo ricevis la nomon *Stefano*. Surtronigita en 997, Stefano plenforte komencis sian apostolan laboron, kaj helpe de pastroj de okcidentaj landoj alvenigitaj li tute kristaniĝis la hungarojn. La papo, II. S. Silvestro donacis al Stefano oran kronon, sceptron kaj titolon : « apostola reĝo ». S. Stefano organizis episkopajn eparĥejojn (10), konstruigis multajn preĝejojn, fondis monaĥajn kaj monaĥinajn domojn. Antaŭ lia morto (1038, la 15-an de aŭgusto) li estis sian landon dediĉinta al la Sankta Dipatrino. Li povis! La katolika Eklezio en la lando estis imitinde organizita, preĝejoj, episkopejoj. monaĥaj domoj je teraj bonaĵoj, bienoj, konstruaĵoj ktp. bonege provizitaj. Kaj Dio akceptis favorege la laboron de sia servo. Stefano estis — apenaŭ 45 jaroj post la morto — en 1083 kiel sanktulo kanonigita.

La sankta Dipatrino protegis sian landon. La Maria Regno, kiel mezepoke Hungarlando estis nomita, suferis multe da malbonajn sortbatojn, sed ĉiam ĝi resaniĝis kaj refortiĝis memforte. Nek militegoj kaj barbaraj atakoj, nek spiritaj malbonaĵoj, herezioj. skizmoj povis embarasi la vivon de la katolika eklezio dum pli ol 900 jaroj. Kaj post la revolucioj la katolikaro estis, kiu relevis la landon ka' elprenis el la brakoj de la bolŝevismo.

***

Hungarlando antaŭmilita estis (sen Kroatujo) granda de 282.870 km-oj kun 18.264.533 da loĝantoj.

La Trianona-Packontrakto treege ĉirkaŭtondis la geografian karton de Hungarlando. Teritorio de la nuna « Manka » Hungarlando estas 91.114 km-oj kun 7.481.954 da loĝantoj.

La unika grekrita ĉefepiskopa residejo Balazsfalva, (Balajfalva, nun Blaj) kune kun la apartenanta metropolita eparĥio kaj tri sufragan-eparĥioj estas submetitaj al rumana imperio. La pastraro nacie rumena, estis ĉiam forta propagandisto de la rumena naciismo ankaŭ sub la hungara reĝimo. La politikistoj de Rumanujo, kaj la pioniroj de la ekpenso Rumenia Mare en hungaraj teritorioj agadintaj esperigis al la « rumana » eklezio la plej bonan situacion. Sed la sekvoj elmontris jam ĝisnun, kiel la esperoj plenumiĝos en la estonteco : la rumana registaro faras ĉion eblan por reskizmigi la rumanan grekokatolikaron konvertiĝintan en la S. Unio per laboroj de la hungaraj apostoloj reĝoj nur en 1700. Ciminde ke sukcesos parta perforte, parte alloge. La rito kaj ceremonioj estas tutegalaj, la komfortoj kaj gajnoj materialaj ĉe la « ŝateklezio » estas tre signifaj, kaj la popolo sufiĉe malriĉa, la pastraro sufiĉe duonmalvarma.

En teritorio de Manka Hungarlanda restis 3 ĉefepiskopaj rezidencurboj : Esztergom (Estergom= Strigono), Kalocsa (Kaloĉa=Colocea) kaj Eger (Agrio). Ĉiuj ili apartenas al latina eklezio. La Eger-a ĉefeparĥio estas integra, la ambaŭ aliaj estas malpligrandigitaj per la packontraktaj novaj landolimoj. Parto de la primita eparĥio Esztergom apartenas al Ĉehoslovakio, parto de Kaloĉa eparĥio al Jugoslavio. Tiel ankaŭ la sufraganaj eparĥioj.

Tri episkoplandoj : Nyitra, Szepes (Sepes = Scepuso) nune : Spiŝ, kaj Besztercebanya (Bestercebanja = Banbistrička) apartenas al Ĉehoskovakio. La pli granda parto de eparĥio Kassa, (Kosice), Rozsnyo (Rojnjo) troviĝas sub ĉeha, la plej granda parto de la eparĥio Nagyvarad (Nadjvarad = Oradea Mare) kaj la tuto de la Transilvania eparŭio estas sub rumana imperio, parto de eparŭio Csanad (Ĉanad) apartenas al rumanoj, patro al serboj, parto al Hungarlando. Tiel same estas disŝirita la Szatmar-a (Sa tu Mare) eparĥio inter rumanoj, ĉeĥoj kaj hungaroj, la Szombat-germanoj, Gyor (Djöör) inter hungaroj kaj ĉehoj ,Pécs (Peĉ) inter hungaroj kaj serboj, kaj la grekokatolika eparhio Hajddudorog inter hungaroj, ramanoj kaj ĉeĥaj.

Krom 22 paroĥejoj estas sub ĉeha imperion metita du grekokatolikaj eparhuejoj (Munkacs (Mukaĉevo) kaj Eperjes (Prjaĉevo). Senmanke restis en la teritorio hungarlanda nur tri eparioj : Alba Rega = Székesfehérvar (Sekeŝf), Vac kaj Veszprém (Vesprem).

La nuna situacio montras klare la sekvanta tabelo :

La ĉefsumo de la pastraro : 2797.

helpitaj e nla regula partopreno al diservoj pro diversaj kaŭzoj, laboristoj de fabrikejoj, kie la laborado neniam havas paŭzon kaj multaj aliaj ĝuste forestantaj.

Krom la ordonitaj devoj la fideluloj volonte entrepenas neordonitajn devojn. Urbe kaj vilaĝe la kulto de la Plejsankta Koro estas tre ŝatata. La unuaj vendredoj de la monatoj plenigas la preĝejojn je konfesfarantoj, kaj la eŭharistia Sinjoro Jesuo estas fervore adorata kaj prenata en la s. komunikiĝo. Inter la grekritanoj la monaĥoj de la Ordeno S. Gr. Basilio propagandas la kulton de la dia Koro plensukcese. Ilia religia monatgazeto havas en preskaŭ ĉiu numero artikolon pri laplejgelernantoj. Sed tiuj nur estas la misioj dependestas la Rosario la plej amata sodaleco, precipe ĉe virinaro. Sodalecoj de Altaro troviĝas preskaŭ en ĉiu paroĥo. Oni tre amas la majmonatan Maria-kulton.

Inter la sanktuloj ,krom la Dipatrino, estas tre honorata S. Josefo, S. Antonio de Padovo, S. Terezio de Lizieux, kaj precipe post la lastjaraj centjarfestenoj, S. Francisko de Assisi. La grekoritanoj tre ŝatas la kulton de S. Nikolao, ĉefepiskopo de Myra.

En laurboj floras la Mario-kongregacioj kaj Kredo-unuiĝoj. Inter la infanaro estas tre vigla religia vivo per la t.n. « Gardo de la S. Koro » kiu infana unuiĝo estas preskaŭ speciala hungara konstruaĵo.

La Mario-kongregacioj kaj Kredo-unuiĝoj klopodas ne sole la internan diamon keskigi, sed ankaŭ la eksternan religian vivon helpi. Prelegadoj, publikaj paroladoj, koncertoj kunveniĝas la publikum-on distreman, kaj inter la distrilaj programoj ĉiam oni donas ankaŭ « spiritan enhavon ».

Kie la kongregacioj kaj kredunuiĝoj bone prosperis, la socia vivo paŝo post paŝo fariĝas plikatolika. Laboristaj Unuiĝoj, patronataĵoj, liberaj akademioj organiziĝas. La katolikaj principoj estas transportataj en la ekonomian vivon kaj la sufiĉe potenca, ĉar riĉa kaj — laŭtega — alireligianaro devas paŝo post paŝo sin akomodi al la katolikaro.

Arĥiepiskopa lando	Eparĥio	Katolika loĝantaro	Paroĥoj	Pastroj	Monaĥo pastroj	Monaĥinoj
ESTERGOM	Esztergom	730.482	103	410	357	1304
	Györ /kat.	301.223	143	272	?	?
	Hajdudorog, grek.	146.000	87	104	4	—
	Pécs	460.000	154	289	163	274
	Székesfehérvàr	316.312	105	169	39	313
	Szombathely	320.935	116	191	63	188
	Vac	950.000	190	314	67	318
	Veszprém	698.351	244	352	198	320
	Cefabatlando Pannonhalma	23.022	13	—	70 ?	—
	Kune :	3.916.325	1155	2081	931	2617
EGER	Eger	800.558	214	354	120	297
	Eperjes-Munkàcs . greko-katolika	19.655	23	23	—	—
	Kassa, hung. part.	81 700	49	78	15 ?	8 ?
	Nagyvàrad, h. p.	103.726	32	70	10 ?	15 ?
	Rozsnyó, h. p.	52.624	19	29	—	—
	Szatmar, h. p.	22.350	16	19	—	—
	Kune :	1.080.613	353	573	145	320
KALOCSA	Kalocsa-Bàcs	189.000	63	138	72	649
	Csanad h. part.	230.000	39	80	39	101
	Kune :	419.000	102	218	111	750
CEFSUMO :	Cefepiskopa eparhio					
	Esztergom	3.916.325	1155	2081	931	2617
	Eger	1.080.613	353	573	145	320
	Kalocsa	419.000	102	218	111	750
	Entute :	5.416.318	2832	1610	1187	3687

La tabelo ĉi supre citita donas nur laŭeble precizajn informoj la eraro ebla ne estas pli ol 3-3.5 %, ĉar la oficiala popolsumigo en 1920 montris 5.271.975 da ambaŭritaj katolikoj. La diferenco venas aŭ el la plimultiĝo natura, aŭ el malgrandaj eraroj ĉe la proksimuma elmontro de sumo de fideluloj en helkaj paroĥejoj. Tamen la donitaj nombroj sufiĉas por elmontri, ke la nuna Manka Hungarlando estas katolika lando en 75%.

La proksimume 200.000 greko-katolikoj vivas kune kun 5.200.000 latinritanoj en bona konsento.

La statistiko estas ne preciza ankaŭ je la vidpunkto de la nombra rilato de la diversaj ritoj. La supre citaj nombroj de la grekokatolikkoj enhavas nur tiujn, kiuj apartenas al grekitaj Ordinarioj, kaj tiuj-ĉi loĝas sole la nord-orientajn partojn de la lando. La grekritanoj loĝantaj sporade aŭ en malgrandaj grupoj en aliaj partoj de la lando, kaj simile ankaŭ la armenritanoj nemultaj enhaviĝas en la nombra de la latinritanoj. Par imagpovi la nombrojn de tiuj orientritanoj sufiĉu, ke ekz. la Györ-a eparoĥio havas paroĥon, kie 710 da grekoritanoj estas submetitaj al latina paroĥestro.

Kvankam la nombro de pastraro estas malgranda koncerne la fidelularo prizorgata, la religia vivo estas sufiĉe vigla. La vilaĝanoj tiel, kiel la urbloĝantoj regule partoprenas en la diservoj proksimume en 50%. Kaj tiu ĉi percento ne estas ridetinda, se oni enkalkulas, ke en la cititaj nombroj enhaviĝas ankaŭ infanoj malpliaĝaj ol sep jaraj,. maljunuloj kaj malsanuloj, diversaj oficistoj, kiuj estas mal-

Ciujare festeniĝas je grandaj solenecoj en Budapest katolika landkongreso. La lastan en oktobro 1926. partoprenis pr. 200.000 homoj. Ofte oni aranĝas katolikajn tagojn en la provincurboj. La lastjaraj katolikaj tagoj estis pr. 30 kun 350.000 partoprenintoj.

La katolika presaro antaŭ la milito estis tre senforta. La fervora laboro de P. Adalberto BANGA, S. J. fondis grandan presarentreprenon : Központi Sajtövallalat. Tiu ĉi firmo. eldonas nune la plej bonajn jurnalojn en Hungarujo. Tri ĉiutagaj jurnaloj, multaj revuoj kaj bonaj literaturaj verkoj aperas en la entreprena eldonitaro.

La Stefaneo (Societo de S. Stefano), kiu estis tre longdaŭre la sola eldonisto katolika en Hungarlando ,tute ne plendas pro manko de klientaro. La kongregacioj alkutimigis la anojn legadi katolikaĵojn, kaj la kongregacianoj persvadis ankaŭ al alioj.

Entute oni devas konkludi, ke la postmilita Hungarlando estas en la plej bona direkto por atingi tiun katolikan vivon, kiu konvenas al Maria regno.

Helpas ĝin la pastraro laŭ koro de Kristo, kaj helpas la plejsankta koro mem, per preĝoj de la S. Virgulino.

Ateista danĝero, kaj devo de katolikoj

« La propono de prelato *Dombrovski* (en la januara numero) estas tre bona. Mi ne nur konsentas la proponon, sed mi jam komencis la antaŭstudojn por vorki la unua broŝuron sub surskribo: DIO, enhavonta skizon de la naturala teologio kaj la dogmatikan pritrakton de Dio laŭ apologiaj celoj redaktotajn. Se Dio min helpos verki la verkon, mi sendos al vi por ekzameni kaj eldonigi. »

Johano *KOZMA*.

Letero el Anglujo

Kion la paco signifas al la anglaj katolikoj

Angla amiko sendas al ni jenan rimarkindan artikolon :

Estas dirite, ke la plej granda de britaj interesoj estas la paco! La hejmo de la anglo estas lia kastelo, kaj en tiu kastelo li amas treege, ke paco regas. Li sidas paceme kaj legas pri la klopodoj de la Ligo de Nacioj. Lia admirado leviĝas en silento aliĝante al la fumo de lia « pipo de paco ».

Sed la mondpaco ne estas persona afero por li, ĉa li scias malmulte pri la granda Katolika Paca Modavo. Li kunfaldas sian ĵurnalon, ŝlosas la kastelpordon kaj enlitiĝas. Ĉio estas paco en la « Kastelo de la Anglo ». Eble li kuŝas sendorme, kaj kio povas malhelpi lian aktivan spiriton returniĝi al tiuj malhelaj malcertaj tagoj, kiam la paco de lia hejmo estis riskata. Ho jes, li admiras la klopodojn por mondpaco. Sed kiel ĝi iam realiĝos? Kelkfoje li sentas, ke la Ligo de Nacioj havas preskaŭ neeblan taskon antaŭ si. Ĝi aperas al li kiel nevidata potenco, kies voĉo estas aŭdata en longaj paroladoj kaj debatoj kaj alvenas al la konkludo, ke nur, kiam la « homo en la strato » venas en kontakton al tiuj, kun kiuj paco estas serĉata, ni povas esperi mondpacon. Kaj kiu volas ent.cpreni tiom gigantan taskon! La lastjara konferenco de Bierville pruvis la esperojn kaj eblecojn de tia entrepreno. La ĉeestintoj revenis sentante, ke estas ilia devo disvastigi la ideon de la granda bezono por tiaj konferencoj kiuj kunigis ilin vizaĝon al vizaĝo kun tiuj. kiuj pro naciaj kaŭzoj estis devigitaj preni armilojn kontraŭ ili en la plej sanga konflikto iam konita. En la Enciklika Letero de Pio XI-a la Sankta Patro pledas por Paco en la Regno de Kristo. Ne povas esti paco, se ne la animoj de ĉiuj homoj estas penetrataj per la sento de religia devo kaj Kristo estas ĉio in ĉio. Devus esti la tasko de ĉiu angla katoliko propagandi la Katolikan Pacan Movadon, ĉar ĝi signifas tiom multe al la individuo, al la tuta mondo. Neniu povas ne vidi, ke nek al la individuoj nek al la popoloj venis vera paco post la milito kaj ke la trankvileco tiom sopirita ankoraŭ mankas.

Repaciĝo estas la ĉefobjekto de la Katolika Paca Movado, kaj kvankam juna kaj ne bone-konata en Anglujo, ne estas demando pri ĝia gravega efektiveco en la proksima estonteco. Nun anstataŭ fidinda sekureco ni havas kreskantan necertecon kaj novan konfuzon. Kaj kiu povas miri pri tio? La gazetaro, kies sola intereso estas sensacio, eĉ je risko de nacia konfuzo, estas ĉiam preta semi la semon de komplikaĵoj, ĉar sensacio signifas pliiĝantajn vendojn kaj profiton. La anglalingva delegitaro en la lastjara kongreso estis malgranda, kaj tamen, kies intereso por paco estas pli granda ol tiu de la trankvila ŝtatano de Grandbritujo? Kiam oni pensas pri la vortoj de la anĝelo anoncanta la naskiĝon de Kristo al la ŝafistoj, « Paco sur tero. Bonvolo al homoj », oni plene komprenas, ke nur povas esti paco en la Regno de Kristo. Ĉar ni bezonas apostolan spiriton serĉante la mondpacon, certe koncernas ĉiun katolikon ekkoni la liojn por propagandi la klopodojn de la Movado por la disvastigo de literaturo konektata kun tio, por ke ĉiuj homoj sciu, ke la Eklezio ne estas maldiligenta, klopodante porti daŭran pacon al la mondo en la Regno de Kristo!

W. H. B., London.

LA KATOLIKISMO EN SUDAFRIKO

Vasco da Gama trovis en la jaro 1498, serĉante la vojon al Hindujo, la Kapon de la Bona Espero. Liaj petoj ĉe la portugala reĝo Johano II-a efikis ke jam baldaŭ poste fondiĝis eparkioj en la okcidenta marbordo de Afriko; sed la grandega distanco neniam permesis al la apostoloj de Okcidenta Afriko, efike atingi la loĝantarojn de la Sudo. Kvankam eŭropaj ŝipoj ofte haltis ĉe la Kapo, veturante al Hindujo, donante al la misiistoj, kiujn ili portis, okazon de efemera apostolado, en la komenco de la 19-a jarcenta neniu postsigno plu ekzistis kiun cetere la holanda koloniigo (1802-1806) sendube estus neniiginta. Tri pastroj, kiuj en tiu epoko havis permeson de la Haga registaro zorgi pri la katolikaj koloniistoj, neniam havis eblecon misii inter la indiĝenoj.

Mgr. Griffithz, la unua apostola vikario de la Kapo, diris 1891, ke la trovis « neniun tradicion, neniun signon, kiu atestus la ekziston de katolikoj, aŭ postsignojn de la laboro de tiuj pastroj ». La angla regado (depost 1806) estis pli tolerema. Ĝi forpelis la holandajn pastrojn, sed permesis la sendon de irlandaj misiistojn. La Kapkolonio tiam apartenis al la apostola vikariejo de Maŭricia Insulo, kies jurisdikcio ampleksis la tutan Sudan Afrikon kontinentan kaj insularan. La giganteco de la misiolando, la distanco de la centro kaj la manko de misiistoj efikis, ke ĝis la jaro 1820 ne alvenis pastroj. Tiam laŭ komisio de la apostola vikario benediktana patro ekloĝis tie meze de kolonio de irlandaj familioj nove elmigrintaj. Tiu katolika ĝermo baldaŭ pligrandiĝis; regimento de libervoluloj konsistanta el soldatoj francaj, belgaj, kaj germanaj grandparte ekloĝis sur la tero, kiun ili gajnis por Grandbritujo. Irlanda pastro ankaŭ venis por vivi inter siaj samnacianoj. Sed malkonsentoj interne de la katolikaj komunumoj kaj ĉikanoj de la loka registaro vanigis la klopodojn de tiuj du laboristoj de la unua horo. Holanda kaj poste angla pastro ankaŭ sensukcese laboris. Senkuraĝe ili foriris 1835 el la kolonio, kiu dum kelkaj jaroj nur plu vidis pastrojn travojaĝantajn. Propono de misiisto de la Burbona Insulo P. Brady decidigis la Sanktan Seĝon fondi 1837 sendependan vikariejon de la Kapo ; la unua ĉefo estis irlanda dominikano Mgr. Griffithz.

La komencoj de la katolikismo estis malrapidaj kaj malfacilaj. La jena ekstrakto el raporta de Mgr Griffithz al la Centra Konsilantaro de la Propagando de l' Kredo donas la mezuron de ĝiaj unuaj progresoj : « De la 14 aprilo 1838 ĝis la 7 januaro 1841 okazis 290 baptoj, inter kiuj 30 de pliaĝuloj, 50 edziĝoj kaj 126 sanktoj konfirmoj ; la nombro de la komuniantoj estis 150 en 1838, 160 en 1839, 200 en 1840; 20 idolanoj venis al nia sankta kredo interne de 2 1/2 jaroj ; ni ricevis 38 konvertiĝojn de hereziuloj kaj donis la religian entombigon al 93 kristanoj. » (Analoj de la Propagando de la Kredo 1843).

Jen statistiko de la evoluo de l'katolikismo :

Jaro	katollkoj	pastroj	fratinoj	lernejoj
1841	2 500	4		—
1869	12.150	28		23
1886	18.248	88		50
1901	45.332	168		193
1924	202.902	383	2277	719 kun 54642 gelernant

La apostola vikarejo « Kapo de la Bona Espero kaj apudaj regionoj » jam en la jaro 1847 estas dispartigita. Nun Sudafriko konsistas el 18 eklezíaj teritorioj : 9 ap. vikariejoj, 8 ap. prefektejoj; 1 misio. Jen ilioj nomoj kaj la misiaj ordenoj administrantoj ilin :

Zambezi, ap. pref., anglaj jesuitoj.

Norda Rhodesio, m., polaj jesuitoj.

Namagualand, ap. pref., Oblatoj de S. Francisko de Sales.

Kimberley, ap. vik., Oblatoj de Mario Senmakula.

Kronstadt, ap. pref., Patroj de la Sankta Spirito.

Norda Transvaal, ap. pref., Benediktanoj de Monte-Casino.

Transvaal, ap. vik., Oblatoj de Mario Senmakula.

Basutoland, ap. vik., Oblatoj de Mario Senmakula.

PRIMITIA

Originala rakonto de Zombori Ivan

Je la unua vendredo de decembro ŝi finfinis sian Grandan Novenon. Frumatene ŝi devis vekiĝi por ĝustatempe atingpovi la malnovan preĝejon de la urbeto, tamen ŝi iris. De post aprilo ŝi estas finmarŝinta tiun vojon je la unua vendredo de ĉiuj monatoj, kvankam ŝi devis piediri preskaŭ 15 kilometrojn laŭlonge de la fervoja streko, dum ŝi povis iri de la 473-a postendomo ĝis la stacio, kaj pluan duonhoron de la stacidomo ĝis la preĝejo en la urbo. Je ĉi tiu decembra vendredo neĝblovego estis la vojon kaŝinta, kaj la matenkrepuska vagonaro devis haltiĝi en la valeto intermonta, tamen la bona virino estis finmarŝinta la vojon tien kaj reen.

— Iom mi devas penadi por mia animo, — ŝi respondis al MATUSKA, la edzo, kiam li bonvenigis ŝin per milda murmureto okaze de la reveno preskaŭ duonfrostite. De dudeksep jaroj mi estas vivanta en tiu ĉi dezertaĉo, malproksime al Dio kaj al homoj, mi tute ne volus morti sen ricevi la ĉielan panon en mia mortlito.

— Kaj tamen vi ne ricevos ĝin ! — kontraŭdiris ŝerce la maljunulo, — ĉar mi ne havas monon por veturilo alvenigi pastron, kaj pastroj ne venos al ni per fervoja triciklo ,kiel la sinjoro strekinspektoro.

— Bone, bone ! — konsentis Sno. MATUSKA — vi nur ŝercadu ! Certe vi agus tute alie, se la fakto estus aktuala !

Sed la ŝercado reciproka baldaŭ estis ĉesiĝinta. Sno MATUSKA subite manatuigetis sian bruston ; ŝiaj traj toj malbelformiĝis ; ŝi sentis akran doloron en la interno se la brusto. Kuŝi ŝi estis deviĝinta. Vere, en la granda duobla vojaĝo pieda ŝi estas malvarmumiĝinta danĝere.

La duan tagon antaŭ la Kristnaskfesto ŝi sentis sin tre malsanega. La edzo skribis leteron al la sinjoro strekinspektoro : bonvolu alvenigi la sinjoron kuraciston. La najbara postengardisto tuj pluenigis la leteron, sed la kuracista Moŝto ne venis. Kiam la najbaroj renkontis sin inter streko-inspektado ĉe la limo, ili paroladis nur pri ĉi tiu temo, tiel antaŭ kiel posttagmeze.

— Ho, li estas granda sinjoro ! — ekkoleris la najbara strekgardisto. Li tute ne venos al mizeruloj en ĉi tia vetero. Eble se vi povus ŝmirigi al lia moŝtego unu bankbileton de kvindek spesmiloj ! Ĉar li volas nur monon !

Sro **Matuska** trankviligis :

— Ne, tute ne ! Se certe li havas multe da farotaĵoj ankaŭ en la urbo en tia sendia malvarmego. Certe li devas viziti ankaŭ multajn malsanulojn en la urbo kaj vilaĝoj. La veno kostas duonon da tago, la redomeniĝo alian duontagon. La relautomobilo ne povas traboregi tiun ĉi amasegon da neĝo. Eble oni ne povas doni akompananton al la relaŭtomobilo, ĉar ĉiuj laboristoj estas okupitaj en la stacioj je la senneĝigo de la relparoj.

La najbaro manskuis al MATUSKA.Ĉar la estas tiel bonkredema ,kaj pensas ĉiam nur bone pri kiu ajn homo, kvankam estas malbonega la tutmondo !

La nokton antaŭ la vigilio de Kristnasko vekiĝis terura neĝventego kia la maljuna MATUSKA neniam spertis. La malgranda dometo de la fervojgardisto estis tute disigita de la mondo. La dudektriho ra vagonaro estis je dua kaj duono forkurinta, la nogtofina vagonaro jam ne povis veni. La matena okhora vagonaro ankaŭ forrestis.

MATUSKA provis aliri al la limsiguo de sia strekparto por eble renkonti la najbaron, sed vane. Li ne povis iri plu ol la plejproksima vojbaro. Tie jam estis neniu plu, krom senfinŝajna neĝamasego, sole la telegrafstangoj vidiĝis sin en la neĝo ne pli alte ol 2-3 metrojn. Li returnis sin en la postendomon kaj sidiĝis apud la lito de la edzino tre, treege suferanta.

— Jen ! — li diris, kiam la malsanulino havis minutojn iomete kvietetajn, kaj larmoj briletis en la maljunulaj okuloj, — mi ne povas alvenigi al vi eĉ la kuraciston, kaj unkoraŭ malpli mi povas alvenigi la pastron !... Eĉ se li venus piedire, li ne povus en tiu ĉi neĝtempesto... Vidu... vidu !...

La virino levis siajn okulojn al la edzo :

— Mi estas la mizerulino, kaj tamen vi malesperigus !

Kaj ŝi provis kunmeti la manojn preĝe, kaj ŝi murmuretis nur apenaŭ aŭdeble :

Lydenburg, ap. pref., Patroj de la Sankta Koro de Verona, germana brenĉo.

Natal, ap. vik., Oblatoj de Mario Senmakula.

Elshove, ap. vik., monakoj de Marianhill.

Marianhill, ap. vik., monakoj de Marianhill.

Swaziland, ap. pref., Servistoj de Mario.

Orange-Rivero, ap. vik., Oblatoj de S. Francisko de Sales.

Kapo de la Bona Espero, Okadenta Distrikto, ap. vik. neordenaj pastroj.

Kapo de la Bona Espero, Centra Distrikto, ap. vik., palotenoj.

Kapo de la Bona Espero, Orienta Distrikto, ap. vik., neordenaj pastroj.

Gariep, ap. pref., Patroj de la Sankta Koro de St-Quentin.

Letero el Rusujo

Laŭ dekreto de la Sovjeta Potenco nia pastraro ne rajtas instrui pri Dileĝo, kiel en lernejoj, tiel en preĝejoj, infanojn, se ili ankoraŭ ne havas 18-jaraĝon. Oni ankaŭ malpermesas al la instruistoj viziti diservojn kaj ĉeesti kaj partopreni diversajn religiajn ritojn kaj ceremoniojn. Oni malpermesas al ili havi en siaj privataj ĉambroj sanktajn bildojn kaj porti sur sia brusto la insignojn de kristano : krucon aŭ aliajn sanktbildetojn, kiujn kutime portas ortodoksuloj. Plimulto (sed ne ĉiuj !) volonte vizitus la preĝejojn, se tion oni ne malpermesas. La vilaĝanoj tre deziras, keiliaj infanoj lernu Dileĝon en la lernejo, kaj pli volonte ili sendus tien (en la lernejojn) siajn infanojn. Sen tio ili tre indiferentoj estas pri la lernejoj.

Kontraŭreligia propagando renkontas malamikecon de l' flanko de la kredantaro. Vi povas vidi, ke festtage kiel gemaljunularo, tiel same gejunularo plenigas la preĝejojn en niaj urboj kaj vilaĝ j. Niaj pastroj ofte edzigas en preĝejoj junajn kaj maljunajn komunistojn. Kaj mi estas certa, ke, se ne ekzistus severa malpermeso, multaj komunistoj volonte vizitus la diservojn kaj aliajn religiajn ceremoniojn. Estis okazoj, kiam malsanaj komunistoj invitis pastron viatiki ilin (doni al ili la lastan komunion).

Nia registaro uzas la novan stilon (de la kalendaro, kiel en okcidentaj landoj), kaj novstile ĝi difinas kelkajn grandajn kristanajn festojn kiel tagojn de ripozo. En tiuj ĉi tagoj funkcias nek ŝtataj nek privataj oficejoj nek fabrikoj ktp. La eklezio festas ĉiujn festojn nur malnovstile kaj malnovstile festas kristanajn festojn la tuta kredantaro.

Antaŭnelonge mi legis en la kontraŭreligia gazetaĉo « Sendiulo » artikoleton, en kiu la aŭtoro, timante la influon de la pastroj je la instruistoj ofte vizitantaj amike la pastrojn kaj havantaj bonajn interrilatojn kun ili, proponas malpermesi al ili tiajn vizitojn. Ridinde! Ĉu ne?

En la monato decembro de la jaro pasinta okazis konferenco de membroj de la « Unuiĝo de Sendiuloj ». La delegitoj raportis. ke « la kontraŭreligia propagando malprogresas »... « Kontraŭreligia literaturo bona preskaŭ forestas »... « La ilustrajoj en la gazeto « Sendiulo » jam tedis la legantaron-laboristaronŭ kiun plu ne kontentigas karikaturoj kontraŭ Dipatrino kaj Dio »... Dum la konferenco oni atentigis, ke « dum la pasintaj 1 1/2 jaroj la « unuiĝo » ne povis fariĝi multenombra kaj ke 20.000 « registritaj » sendiuloj en Moskva estas tre malgranda kvanto ».

Nunjare nia pastraro pagas imposton pro siaj pastraj enspezoj kune kun la imposto, kiun pagas ĉiuj regnanoj de nia respubliko pro siaj mastrumaj ensperzoj. Difinas jaran pastran enspezon loka komisiono tute arbitre, kaj se membroj de la komisiono ial malamas pastrojn, oni difinas por ili, tre grandan ciferon de enspezo kaj kontraŭe.Certe pastro malkontenta povas apelacii, kaj lian peton la supera (distrikta aŭ gubernia) potenco sempartie esploras kaj arbitran difinon nuligas... Antaŭ kelkaj jaroj niaj pastroj devis akiri por sia ofico patenton, sed feliĉe la dekreto pri tio baldaŭ estis nuligita, kaj la pastraro anstataŭ ĝi devis pagi specialan imposton negrandan : 25-60 rublojn en vilaĝoj kaj pli grandan en urboj...

En mia patrujo aperas unu religia gazeto : « Heroldo de la Sinodo ». Sed ĝi aperas tre malakurate : 4 aŭ 5 numeroj jare. Pri aliaj mi nenion scias, ĉu aperas aŭ ne.

... Nuntempe komenciĝis lukto kontraŭ pornografio en la nuna literaturo, en kiu « virinaj pantalonoj okupas ĉefan lokon »...

K. K.

NIA MOVADO

Esperanto en Ĥinujo

(Nia amiko skribas, ke ĉi tio estas resumo de artikolo aperinto antaŭ nelonge en ĥinlingva revuo. Red).

« Laŭ enketo farita per Esperantistoj, ĝis la jaro 1909 ekzistis en Ĥinujo nur tri ĥinoj scipovantaj Esperanton. Rusoj importis tiun internacian lingvon ĉe ni. En la jaro 1909, je la unua fojo asocio estas fondita en Ŝanghaj por la celo propagandi Esperanton inter la studantoj de la pli altoj lernejoj. Tri jarojn poste, 1912, kiam la movado jam gajnis terenon, alia asocio de pli granda graveco formiĝis sub la prezido de K. C. San. Ĝi estas konata sub la nomo « Ĥina Esperanto-Asocio ». Ĝi enhavis kelkajn bonajn centojn da membroj, kies vasta plimulto studantoj kaj kolegianoj. Esperanto-lernejoj fondiĝis en la urbo Ŝanghaj, ankaŭ kusoj per korespondato estas organizitaj. La modavo fariĝis preskaŭ ĝenerala. Estis elektra fluo! Kaj en la jaro 1917 pli ol 1000 studantoj sekvis la lecionojn per korespondo. Je la fino de la milito ĉiuj grandaj urboj komencis estimi la gravecon de Esperanto. Krom Ŝanghaj ankaŭ en Kanton, Pekin, Ĝangŝa, Tientsin, Hankoŭ, Hongkong, kaj eĉ en Kirin (Manĝurio) g.avaj asocioj estas fonditaj por le evoluo de la lingvo internacia. Nuntempe ĉiuj asocioj grupiĝas en sola centro por formi nacian asocion, kies oficiala organo nomiĝas « La Ĥina Brileto » aŭ en ĥina lingvo « Hwa Hsing ». Malgraŭ la ventegoj terure blovantoj tra Hinujo oni havas la esperon baldaŭ vidi la Esperanto-movadon ĝeneraliĝi en la tuta regiono de la Ĥina Respubliko. »

Ĥina amiko de la Esperantistoj.

Invitanta kaj bonveniganta voĉo el Polujo

Karaj gesamideanoj de la tuta mondo, alvenu al Polujo! Ni vin salutas kaj bonvenigas.

Kun granda ĝojo ni legis en la januara numero de K. M. la alvokon de nia kara redakcio de K. M. al ĉiuj katolikaj gesamideanoj, ke ili multnombre partoprenu je XIX Universala Kongreso en Danzig; kun ĝojo ni informiĝis, ke poste, estos aranĝita pola paca karavano tra Polujo al Bohemujo.

Ni katolikaj esperantistoj de Polujo esperas ekvidi en Danzig niajn karajn gesamideanojn de la tuta tero kaj ni tre ege deziras saluti vin en nia Pola lando.

Venu do, ke ni konfirmu nian katolikan solidarecon kaj provu nian zorgon pri la fido de niaj antaŭuloj.

Kune kun niaj gefratoj el Danzig ni tie montros al vi la trezorojn kaj la belaĵojn de la antikva urbo kaj la mirindaĵojn de la balta maro.

Vizitante la riĉan havenan kaj komercan urbon ni ne forgesu kaj memoru, ke ĉiuj tiuj grandaĵoj kaj belaĵoj kaj antikvaĵoj viditaj en Danzig devenas el la pasinta pola glortempo de l' grandoj polaj reĝoj.

Post la kongreso je speciala paca karavano ni traveturos belegajn kaj mirindajn polajn kamparojn.

Ni vizitos la belan urbon Poznan (Posen), poste — mi opinias — ni veturos al Warszawa (Varsovio), por ekvidi la ĉefurbon kaj la koron de Polujo.

Mi esperas, ke niaj gesamedianoj en Warszawa (kaj en aliaj urboj) pretigos letajn gvidantojn.

Poste verŝajne ni ne preterpasos Silezion, por ekvidi grandajn riĉaĵojn de la tero, la minejojn kaj la metalprodukejojn de la granda industrio.

De tie ni veturos al Krakow, iatempe la rezidejo de l' potencaj polaj reĝoj, kies ostoj ripozas

---

— Sanktega Koro de Jezuo, mi konfidas je Vi !

— Kia malgaja Kristnasko ! — ekĝemetis la maljunulo refoje, — nenie ekzistas unu animhavulo por helpi nin. Nek la gefiloj hejmeniĝis. La inspektora moŝto ne vizitis nin de post antaŭhieraŭ. Eĉ vagonaroj ne venas...

— Sinjoro Jezuo tamen alvenos ! Li estas venonta al mi en la sankta vespero. Li promesis. Kaj morgaŭ mi estos voaĝanta al Li !...

— Eble nur per flugmaŝino ! — ekridegis la maljuna fevojgardisto — per ridego de la malespero. Tiam li levis sin, karesis per la manplato la frunton de la mortantino, kaj poste li forlasis la lokeion.

Tiumomente akrega fajfsignalo tranĉis la seron. Lokomotivo estis kurinta antaŭ la gardista dometo. La neĝ plugilego ŝovita de ĝi ĉirkaŭprenis gin peralia neĝ blovego. MATUŜKA kapskue rigardis en la direkton, kie la lokomotivo estis malaperinta.

— Hm, hm ! Sajnas, ke la signalilo estas difektiĝinta Kaj l iris malrapide al la ruĝa semafor-plado kaj igis ĝin je « haltu ! » post la lokomotivo. Kiel la 41. Ordonlibro ordonanta estas. Kaj li mem prenis martelon, ŝraŭbstreĉilon, ĉirkauligis al si la krakegsignalilojn, kaj ekiris por inspekti la fervojlinian relparon jus senneĝigitan.

* * *

Kiam li estis domeniĝinta, estis jam malfrua vespero. La edzino gemegia tre maldalĉe. Sia brusto. spiregis, la okuloj fariĝis senbrilaj. Estis videble, ke la malsano fariĝis la kiel eble plej serioza.

MATUŜKA sidiĝis denove apud la liton karesis ŝian kapon, kaj kiel iu, kiu estis treege trompita de io, li murmuretis :

— Jen, vi vidu !...

La vango de la virino brulis en febrego, ŝiaj okuloj revadis en malĉertan malproksimecon. Ĉu ŝi estis aŭdinta la parolon de la edzo, aŭ ne ? Balbute la vortoj elvenis el sia spireganta brusto :

— V...venos !... Vi... es... tas... pro... mesin... ta! Vi .. devas... veni... por ke... mi... povu... iri... al Vi !.. Vi... venos !... Estas... ne... e... ble... ke... Vi... ne... venus !... Naŭ ven... dre... dojn... Mi... sci... as... Vi... ve... nos !... For !... foriĝu !... Ci... nfen... so... gas !... Li... ve... nas... Li... pro... me... sis... For !... Ha,... Plej... sank... ta... Ko... ro... de... Je... zu... kom... pa... tu !...

Si sveniĝis, kaj ŝiaj membroj rigidiĝis. La pugno de la edzo kuntordiĝis.

— Mi venigos kuraciston ! Ĉu el ĉielo, ĉu el infero, tamen mi alvenigos kuraciston por ŝin savi !..

La edzino estis kvazaŭ remalsveniĝinta, kaj levis la okulojn al vizaĝo de la edzo :

— Kan... de... lon... be... ni... tan !...

La viro prenis senkonscie la ben'tan kandelon, kiu murpendis super la lito flanke de labildo de la Plejsankta Koro. Li elpoŝigis alumeton, Bruligis la kandelon kaj starigis ĝin proksime al kapo de la mortantino. Kandelingon li ne havis. Unu el la kandeloj li ingis en truon de cie litrabotilo, la alian li starigis en difektitan vazon de floro. Ĝi ne staris rekte, sed al la mizerulino estis jam tutegale ! Si brulis denove en febro !

— Steĉjo... Johano... Julinjeto ! Venis Jezuo ! Jen la Kristarbo ! Infana Jezuo ! Kantu ni !...

Kaj ŝi komencis kanti per senforta, fadena tono :

— Kun ni estas la Dio !...

Ŝi ne povis daŭrigi. Si eklevis la kapon, streĉis sin, sed vane ! La edzo rigardis ŝin senpove. Senkuraĝe li atingis denove la frunton de la virino per sia mano. La malvarmeta ekpalpo kvazaŭ malpliigis la fajron. La virino rekonsciiĝis.

— Mia Jezuo jam venas, jam estas venanta ! Li ne forlasis min ! Tuj Li alvenos ! Li venos al mi en la sankta vespero, nur Vi preĝu kun mi !...

Kvazaŭ senkonscia la maljunulo genufleksis kaj komencis murmureti iun preĝon, kiun la fervoja bruado ne malmemorigis al li dum 30 jaroj. Sed li ce povis fini. Kvin aŭ ses fojojn interrompis lin la ekĝemo de la edzino :

— Sankta Koro de Jezuo, mi kredas al Vi !

La maljunulo releviĝis, li forviŝis la antaŭpenetrintajn larmerojn kaj iris eldomen.

— Kuraciston mi alvenigos, eĉ se mi devas pagi per mia vivo !...

Tiumomente malakra brueto estis aŭdita el unu anglujo de la dometo. La elektra aparato de la signalsonorilo komencis brueti, kaj ekstere sur la tegmento de la dometo, tiun saman momenton la sonorsignalo aŭdiĝis : til-lang... ti-lang... til-lang !..

en la subteraj volvoj de la plej bela reĝkastelo « Wawel », kiu staras je la ĉarma altaĵeto sur la bordo de l' Vistulo. Mirinda panoramo prezentiĝas tie al la rigardanto. Krakow estas fama centro de l' turistoj; tie estas malnova universitato kaj multnombraj antikvaj preĝejoj.

Ni vizitos eble ankoraŭ aliajn partojn de Polujo, admirante la antikvajn restaĵojn kaj monumentojn de la pola arto kaj konvinkiĝos pri la bonfama kaj malnova kulturo de katolika Polujo.

Reveninte hejmen, vi povos skribi viajn impresojn en nia gazeto K. M. por tij, kiuj ne estos venintaj al Danzig kaj Polujo.

Venu do, karaj gesamideanoj, al Danzig kaj Polujo, — ni vin atendas !

Korajn salutojn de polaj katolikaj esperantistoj al ĉiuj gesamideanoj sendas.

Leono HARONSKI.

Krakow (Polujo) strato de Koperniko 26.

Kiel niaj gejunuloj povas laboradi por nia movado

Ni ricevis la jenan leteron : Krakow, 18-2-27.

Kiam mi antaŭ tre nelonge la unuan fojon okaze ricevis la « Katolikan Mondon » kaj la Junan Batalanton, mi tre miris. La unua artikolo estis : « Jam ne estos germanoj nek francoj » de Gaston Dutil. Tio interesis min, ĉar mi trovis tie pensojn, kiujn mi jam longe havis kaj eĉ defendis kontraŭ multaj homoj. Mi ***komencis rapide lerni la Esperanton,*** antaŭe mi nur aŭdis pri ĝi ; nun mi jam konas ĝin sufiĉe bone, kaj ŝajnas al mi, ke tio-ĉi sufiĉas por skribi iom. Tio estas mia unua provo en Esperanto. Se tio-ĉi sufiĉas, presigu ĝin, se ne, mi penos alifoje pli bone skribi.

Kun granda estimo.

Kosyrcsyk Ludoviko, stud. theol.

Jen la «unua provo» de nia nova pola amiko :

Malfacila estas nia laboro, tre malfacila. El ĉiuj flankoj amasiĝas malhelpoj, moko kaj kompato renkontas nin de la homoj. Oni diras, ke ni vere havas grandan kaj altflugan fantasion, sed niaj ideoj ŝajnas al la homoj neeblaj ; oni nomas nin utopistoj. — Mondpaco, interfratiĝo de ĉiuj nacioj, mondamo — belegaj revoj, kiujn oni ne povas realigi. La homoj rigardas nian laboron kiel ludon, kiel belan teatron, kiun oni ne povas enkonduki en la praktikan vivon. Ĉu ne estas tiel ? — Kaj se estas tiel, nia tasko, nia devo estas tutforte labori, altiri anojn, unuigi ĉiujn samideanojn, kiuj ankoraŭ ne estas kunigitaj al ni, plivastigi la konon de nia movado. Ĉar estas granda nombro da homoj diversaĝaj, kiuj jam longe havas pensojn pri mondpaco, pri mondamo, kiuj tre volonte aliĝus al nia movado, sed kiuj ne scias ĝin. Oni nur devas instrui ilin, ke jam longe ekzistas tia mondligo, kies celo estas la mondpaco, la realigo de la amo inter ĉiuj nacioj. Montru vian esperantan gazeton al viaj parencoj, al viaj konatoj. Vi estas juna, — vi scias paroli june, vive, fervore, verve. Pruvu al ili, ke en ĉiuj landoj jam estas tre multaj homoj, kiuj dediĉas sin al tiu-ĉi ideo de la mondamo, kiuj jam komprenis, ke tia mondpaco estas vere laŭvole de l'Sinjoro Jesuo. Lasu nian gazeton ĉe viaj konatoj, ili legu. Donu al ili mallongan gramatikon esperantan (La esperanta gramatiko sur unu paĝo), kian oni povas ricevi ĉie, kiu tre malmulte kostas, apenaŭ kelkajn cendojn, fenigojn aŭ groŝojn, aŭ ankaŭ senpage. Leginte la artikolojn de divernaciaj homoj pri la amo, pri la mondpaco k. t. p., ili certe eksentos intereson por nia movado, kaj kvankam ili eble ne tuj aliĝos, tamen malrapide ĝermos la semo, kion vi estos plantinta.

Vi havas kolegojn, amikojn, kun kiuj vi kunesidas en la lernejo, — rakontu al ili pri niaj ideoj, pri nia kara Esperanto. Internacia lingvo plej multe interesos junulojn. Helpu ilin en la lernado de Esperanto, kaj poste donu al ili niajn librojn, niajn gazetojn. Ili legos, ne longe daŭros, kaj ili apartenos al ni. Ĉar nia ideo de amo ĉirkaŭprenanta ĉiujn homojn povas efektive konvinki ĉiun noblan junulon kaj junulinon.

Vi povus gajni multajn kolegojn per tio, ke vi montru al ili leterojn, kiujn vi estas ricevinta de junuloj el aliaj landoj. Tio ja estas ĉiam tre interesa por gejunuloj ; ili ankaŭ volos korespondi kun diversnaciaj gejunuloj, kaj de tiuj-ĉi ili sciiĝos multajn novajn pensojn.

Kaj vi, korespondu kiel eble plej multe kun diversnaciaj gejulunoj. Estas ja certa kontenteco kaj granda plezuro elparoli siajn pensojn al samideanoj, al fratoj el ĉiuj landoj kaj nacioj.

Ni estas junaj, ni estas fortaj, ni havas tian belan kaj grandiosan ideon — ni laboru, laboru tutforte, ni pli grandigu nian movadon. Atentu, ke ju pli multnombraj ni estos, des pli fortaj ni estos, des pli ni povos pruvi al ĉiuj homoj, ke nia ideo estas ne nur vere realigebla, ke ĝi ne nur povas esti enkondukita en la praktikan vivon, sed ke ĝi estas eĉ nepre necesa al la elektita vojo, ĉar ĝi kondukas al nova, feliĉa vivo de la tuta homaro.

Recenzejo

Benedikt Momme Nissen, Der Rembrandtdeutsche Julus Longbehn. Tria eldono 358 pĝ, Herder 1926, Freiburg i. Br., Pr. tolbind. Kun 5 il. 7.50 M.

La aŭtoro de « Rembrandt al Erzieker» estis unu el la plej grandaj en la kultura vivo de la germanoj. « Kiel per lumjetiloj lia libro ekzamenis la tutan kampon de la arto, scienco, politiko, popola vivo, malkaŝe montris la malutilojn ,postulis kaj komencis fundamentajn reformojn », skribas episkopo Keppler en la antaŭparolo. La libron pri la granda kowertito devus koni ĉiu klera katoliko germana !

Ledroit, Prof. Dr. Johannes, **Frühschein der Kultur.** Bildoj el antaŭhistorio kaj pratempo. Kun 73 bildoj. 8° (X+258 pĝ.) Freiburg i. Br. 1926, Herder. Tolbind. 4.80 M.

Leis Robert, **Auf der Spur des Urmenschen.** Kun 44 bildoj kaj 2 tutpaĝaj il., VIII+184 pĝ. Kart. 3.50 M. Tolbind, 4.20 M.

Du popolarsciencaj verkoj speciale taŭgaj por la junalaro. Preskaŭ kiel en romano ili montras la prahomon, kaj lian tempon.

Kleiner Liederschatz für die deutsche Jugend. Kun 160 kantoj. Eld. D-ro Karl **Reifert,** 9-a kaj 10-a eld., XII+116 pĝ, Freiburg i. Br. 1926, Herder. Tolbind 2.20 M.

Kantlibro en plaĉa arango. La enthavo neniel estas originala nek unueca.

Mit Gott allein. Eines einsamen Pfarres Gesprache mit Gott. Erster Band : Erkenntrisse. 12° (XVI+394 pĝ). Freiburg i Br. 1926, Herder. Tolbind. 5.20 M.

Uzi la verojn de la kredo kiel ilojn kaj esprimon de preĝado, instruos ĉi tiu libro. Belega lingvajo.

La maljuna gardisto ekrigardis surprizite en la direkton de la signalilo, kaj atentis. Estis regula, trioble trisonora signalo. Vagonaro estas venonta de la direkto de X. Do la signalmehanismo ne estas di(fekiĝinta. Eble nur fadenkontakto povis kaŭzi, ke la neĝplugilego venis sensignale. Kutime li jetis rigardeton al la horloĝo :

— 23 horoj 31 minutoj, li murmuretis preskaŭ senlaŭte, devas veni la personvagonaro nro 11. Kaj senpense li prenis la krajonon por enregistrigi la tempon de la signalo.

Inter skribi la terure grandajn numerojn en la registrolibro li konceptigis en si grandan decidon : haltigi la vagonaron ! La edzino estas mortanta, li sendas anoncon al la staciestro, por elvenigi kuraciston. Eĉ se oni formovos lin de la posteno... Sed tiu ĉi danĝero ne sekvos ! La direktoro de la fervojo estas ankaŭ homo, eble li ankaŭ havas edzinon... Kaj eble en la kunvojaĝantaro ankaŭ kuracisto troviĝos... Eble ankaŭ...

Post kvaronhoro malakra bruego anoncis, ke la vagonaro estas jam ne malprogsime. MATUSKA elmetis ruĝan lampon. Eĉ li elportis ankaŭ la duan lampon rezervan. Kaj li skribis en la aero grandegajn cirkulojn per la ruĝa lampo en la direkton de kie la vagonaro estis alproksimiĝinta.

Fitj !... fitj !... fitj !... Kaj sekvantan momenton la brillumigita serio da vagonoj haltis sin antaŭ la simpla postendomo.

MATUSKA rakontis sian mizeron al la vagonarestro. Tiu alvokis la konduktoron. La vojaĝantoj scieme elrigardis la konduktoron. La vojaĝantoj. Post momento ĉiuj vojaĝantoj estis sciiĝintaj pri la afero, kaj en la dua momento jam du kuracistoj staris apud la lito de la malsanulino, kaj ankaŭ aro da sciemuloj.

La kuracistoj direktis kelkajn demandojn al al maljuna fervojisto. Tiu respondis, kiel povis. Cio jam estis senutile. Ili volis eldomigi por ne kaĝzi plian malfruon al la vagonaro.

Tiam voĉo aŭdigis el inter la scivolemularo, de malantaŭe :

— Momenton da pacienco, gesinjoroj ! Pri la korpa sano oni jam ne povas prizorgi, sed ankoraŭ ne estas malfrue prizorgi la animan sanon. Estas la nokto de Kristnasko : lasu renaski Jezuon en la koro de tiu mizerulino !...

Oni rigardis tien surprizite ! La malsanulino ankaŭ turnis la kapon en ties direkton, kaj murmuretis apenaŭ aŭdeble :

— Ho Jezuo, vi estas alvenanta !... Vi alvenis !... Neniu kontraŭdiris.

Kelkajn minutojn la pastro estis solrestinta kun le mortantino, poste ili revenis en la ĉambreton. La juna pastro alportigis sian kofron. Li kovris la tablon de la gardista domo per blanka tuko, surmetis la ambaŭ kandelojn, li prenis pokalon, verŝis en ĝin malmulton da vino el botelo. Sur telereton li verŝis kelkajn erojn da oleo. Sur alian teleron li metis kelkajn pecetojn da tritika pano, kaj komencis preĝadi :

— Benata estas la regno de la Patro, kaj de la Filo, kaj de la Sankta Spirito... (*)

Kelkajn minutojn li murmuretis preĝojn diversajn, dum la ĉeestintaro restis en mortsilento. Kaj tiam la pastro kliniĝis super la pano :

— Lavete, fagete, tuto esti to soma mu... (**)

La vojaĝantaro atentis mensstreĉite. Ili rigardis, post kelke da minutoj kiel li konsumas la unuan peceton da pano, kiel gustumas piege la vinon, kaj donas la restajon al la mortanto, kies vijaĝo brilas en la rideto de la feliĉeguloj.

(*) Komencaj vortoj de la s. meso laŭ S. Crysostomo, uzata de la grek-ritaj katolikoj.

(**) Vortoj de Konsakrigo en la grek-rita meso . Prenu kaj manĝu, tio ĉi estas mia korpo...

19. Universala Kongreso de Esperanto

Danzig

OFICIALA INFORMILO

Dato : La XIX. Universala Kongreso de Esperanto en Danzig okazos 28 Julio ĝis 4 Aŭgusto 1927.

Patrono de la kongreso : S-ro D-ro Heinrich Sahm, Prezidanto de l' Senato de la libera urbo Danzig.

Loka Kongreza Komitato : Honora prezidantino : S-ino Anna Tuschinski.

Prezidanto : S-ro Bernhard Aeltermann, Del. de UEA.

Vicprezidanto : S-ro Kazimierz Majorkiewicz.

Financoj : S-ro Kurt Sachsze.

Sekretarioj : F-ino Käthe Marquardt kaj F-ino Schulz.

Gazetaro : S-ro Edmund Fethke kaj S-ro Ernst Grabowski.

Adreso : Ĉiuj leteroj estas adresotaj al la XIX. Universala Kongreso de Esperanto en Danzig.

ALIĜO.

Samideanoj dezirantaj aliĝi al la XIX-a bonvolu uzi la aliĝilon eldonitan.

En la kongresan nomaron estos enskribataj nur la personoj, kiuj pagis la kongresan kotizon.

Ĉar por la bona prosperado de la porkongresaj laboroj frua aliĝo estas tre necesa, la samideanoj estas petataj aliĝi kiel eble plej baldaŭ kaj pagi la izon. **Rapidu aliĝi !**

Ĝis 31. XII. 1926 aliĝis 53 gesamideanoj el 9 diversaj ŝtatoj.

HELPKONGRESANOJ.

Samideanoj, kiuj ne povos ĉeesti la XIX-an, helpos al ĝia bona sukceso aliĝante kiel helpkongresanoj. Ili pagas la kongresan kotizon kaj ricevos la kongres-insignon kaj ĉiujn kongresajn dokumentojn.

KOTIZO.

Por ĉiuj kongresanoj sen diferenco laŭ landoj . 25 danzigaj guldenoj aŭ 20 germanaj markoj aŭ 1 angla funto aŭ 25 svisaj frankoj. Por blinduloj senpage.

Oni pagu al la « Danziger Privat-Aktien-Bank ». Danzig, Konto : Esperanto aŭ per poŝtmandatilo aŭ per ŝtatbileto sendotaj per rekomendita letero al la XIX Universala Kongreso de Esperanto-Danzig.

DONACOJ.

Ĉar la organizaj elspezoj estas tre grandaj la L. K. K. sin turnas al ĉiuj samideanoj, petante monsubtenon por plibonigo de nia jubilea manifestacio.

BLINDULA KASO.

Dezirante helpi al la blinduloj kiuj okaze de nia XIX-a arangos sian VI-an Blindulan Kongreson en Danzig, L. K. K. starigis blindulan kason kaj petas pri mondonacoj.

FAKAJ KUNVENOJ.

Personoj, intencantaj kunvoki fak-kunvenojn, estas petataj kiel eble plej frue informi la L. K. K. L. K. K. estas jam informita, ke okazos kunvenoj de inĝenieroj kaj arĥitektoj, Ilepto, Teka, kaj jurnalistoj.

ALVOJAĜO.

Por la envojaĝo al Danzig trans Stettin — Stolp aŭ Schneidemühl — Dirschau (Tczew), aŭ Königsberg — Marienburg — Dirschau (Tczew) estas necesa eksterlanda pasporto kun la pola transitvizo.

Pola vizo ne estas bezonata, se la envojaĝo okazos jenmaniere :

1. per ŝipo de Swinemünde, Pillau, Stockholm, Riga ktp. al Zoppot, de tie per fervojo al Danzig ;

2. per fermita koridor-vagonaor de Berlino al Marienburg, de tie per malgrandfervojo, aŭto aŭ aeroplano al Danzig ;

3. per aeroplano de Stockholm, Stettin, Berlin, Königsberg.

Danziga vizo ne estas necesa.

Uzu la arangotajn karavanojn de UEA, pri kiuj detaloj sekvos.

KONGRESA SERVO DE UEA.

Por faciligi la partoprenon en la kongrezo al kiom eble plej multe da personoj, UEA starigis servon de kombinita biletaro kiu entenas ĉion : kongreskotizo, aranĝoj, ekskurzo al Zoppot, sestaga restado kun manĝo ktp., kiel la Turistaj biletoj eldonitaj okaze de la XVII-a kongreso en Genevo. La biletoj jam nun povas esti mendataj.

A (unuaranga) : Fr. 200.—, B (duaranga) : Fr. 160.— C (simpla) : Fr. 125.—

La « Kombinita Biletaro » devas esti mendata ĉe Universala Esperanto-Asocio, 12 Bd. du Théâtre, Genève.

LOĜIGO.

Sub-Komitato jam klopodas, zorgi pri sufiĉe da konvenaj loĝejoj. Ĉiuj aliĝintoj ricevos mendilojn. Kiuj ne volas utiligi la Kongresan Servon de UEA tiuj nepre uzu la mendilojn de L. K. K. Detaloj sekvos.

OFICIALA ORGANO

Ĉiuj sciigoj pri la XIX. Universala Kongreso de Esperanto kaj la III. Internacia Somera Universitato aperos en la oficiala organo de UEA « Esperanto », Genevo.

AFIŜOJ.

La kongresaj afiŝoj estas sendataj al ĉiuj de ni konataj adresoj. Samideanoj, firmoj kaj institucioj, kiuj povas elmeti ilin videble, sendu siajn adresojn por senpaga ricevo de la afiŝoj. (Uzu respondkuponojn.)

EL LA PROVIZORA PROGRAMO :

Ĵaŭdon, 28. VII. : Interkonatiĝa vespero.

Vendredon, 29. VII. : a. m. Malfermo de la S. U.
p. m. vespera koncerto en Sankta Marien.
vespere : Malfermo de la XIX-a.

Sabaton, 30. VII. : Prelegoj, Laborkunsido, Fakaj kunsidoj.
p. m. Ekskurseto al Oliva — Glettkau.

Dimanĉon, 31. VII. : a. m. Diservoj, Promeneja koncerto.
p. m. Gardenkoncerto.

Lundon, 1. VIII. : Prelegoj, Kongresa Fotografo, Fakaj kunsidoj.
vespere : Internacia balo.

Mardon, 2. VIII. : Fermo de la S. U., Fakaj kunsidoj.
p. m. Ekskurso al Zoppot. Oratora konkurso en la Kurac-Gardeno.
vespere : Arbaropero germana.

Merkredon, 3. VIII. : Tuttaga ŝipekskurso al Zoppot. Marborda festo.

Ĵaŭdon, 4. VIII. : Fermo de la Kongreso. Ekskurso al Marienburg, postkongresaj vojaĝoj.

— La mortanto ekĝemis ankoraŭ :

— Ha, sanktega Koro de Jezuo, ne vane mi esperis en Vi.

***

La vagonaro rulis pluen. Kvaronhora malfruo ne estas ĉagreniga en tiu ĉi vintra vetero. La vojaĝintoj en la kupeo rigardis interesoplene la junan pastron, kiu sidis en angulo de la kupeo kunmetite la manojn kaj enprofundiĝinte en pensojn. En taŭga momento iu riskis la demandon :

— Mi komprenas, ke tiu virino ne povis morti sen lastaj sakramentoj, ĉar mi vidis super la lito bildon de la S. Koro de Jezuo. Kaj mi sciigis per la edzo, ke ŝi havis laGrandan Novenon, kaj mi scias, ke kiu finfinis bone tiun novenon, ne restos sole sur sia mortlito. Sed mi tute nescias kompreni, kiel Via Pastra Moŝto venis tien ĉi nun, la sanktan nokton antaŭ Kristnasko, kiam neniu pastro vojaĝas ?...

— Dio arangas ĉion ! — respondis la juna pastro mallaŭte. Antaŭhieraŭ min pastrigis mia episkopo. Hieraŭ mi ne povis vojaĝi hejmen, ĉar la neĝvetero ĉesigis la vagonaran interrilaton. Mi devis komenci mian vojaĝon en la sankta vespero, por ke mi povu oferi mian unuan sanktan meson en la templeto de mia naskiĝvilaĝo la festotagon de la Kristnasko. Unu el la sinjoroj kanonikmoŝtaj devis esti mia mankondukanto, unu el miaj profesoroj devis havi festenpredikon solenan. Multoj el miaj amikoj, multe da bonkoruloj al miaj gepatroj ĉeestos morgaŭ en la preĝejo, kaj ĉe la solena tagmanĝo en mia gepatra hejmo. Mi devas hejmenveni ĝis morgaŭ mateno por ne kaŭzi konfuzan embarason !...

— Kaj ?...

— Kaj Dio — kiu vokis min al sia servado, — plaĉis decidi pri mi, ke mi fariĝu plenumilo de Lia granda promeso, kaj mi estas tre feliĉa, ke ĉe forlasita mizera mortanto, sur simpla tablo de fervojgardista postendomo mi estis inda oferi mian primicion !...

FINOTA

Abonprezoj por la jaro 1927

Anglujo	1 s	Hungarujo	1,2Pen.
Argentino	0.75 po	Italujo	5 lir.
Azio	1 s	Japanujo	1 s.
Aŭstralio	1 s	Jugoslavujo	15 din.
Aŭstrujo	1.7 s	Latvujo	1 s.
Belgujo	1.7bel.	Litovujo	2.5 lit.
Brazilio	2 mr	Luksemb.	6 fr.
Bulgarujo	30 lew.	Meksiko	0.25 d.
Ĉeĥoslovakujo	7 kĉ	Nederlando	0.7 fl.
Centra Ameriko	0.25 dol	Polujo	2 Zl.
Danujo	1 kr	Portugalujo	4 esc.
Danzigio	1 s.	Rumanujo	40 lei
Francujo	6 fr.	Svedujo	1 kr.
Germanujo	1 RM	Svisujo	1,25 fr.
Grekujo	18 draĥ	Usono	0.25 d.
Hispanujo	1.5 pes.		

Ĉiuj prezoj estas kvaronjaraj kaj pagotaj antaŭe.

Pagu GEAMIKOJ Pagu

la abonkotizon !

Eklezia Revuo

AFRIKO

30 religiaj kongregacioj havas misiojn en Afriko. Jen iliaj nomoj :

Patroj de la Sankta Spirito 2 diecesoj, 13 vikariejoj, 6 prefektejoj, 2 misioj.
Blankaj Patroj 11 vik., 2 pref.
Patroj de la Afrikaj Misioj de Lyon 8 vik., 3 pref.
Franciskanoj 4 vik., 1 pref., 1 mis.
Kapucinoj 4 vik., 2 pref.
Oblatoj de Mario Senmakula 4 vik., 1 pref.
Scŭtistoj 3 vik.
Jesuitoj 2 vik., 2 pref.
Filoj de la Sankta Koro de Verona 2 vik., 1 pref.
Lazaristoj 2 vik.
Benediktanoj 1 vik., 3 pref.
Misiistoj de Mill-Hill 1 vik., 2 pref.
Patroj de la Sankta Koro de Saint-Quentin 1 vik., 2 pref.
Misiistoj della Consolata 1 vik., 2 pref.
Oblatoj de Sankta Francisko de Sales 1 vik., 2 pref.
Filoj de la Senmakula Koro de Mario 1 vik.
Misiistoj de La Salette 1 vik.
Eksterlandaj Misioj de Torino 1 vik.
Prémonstratensoj 1 vik.
Dominikanoj 1 vik.
Patroj de la Benata Grignion de Montfort 1 vik.
Senŝuaj Trinitatanoj 1 pref.
Palotenoj 1 pref.
Salesanoj 1 pref.
Redemptoristoj 1 pref.
Pastroj Kruemilitistoj 1 pref.
Servistoj de Mario 1 pref.
Patroj de la Sankta Koro de Issoudun 1 pref.

En la afrikaj misioj vivas laŭ plej nova statistiko 2.836.026 katolikoj. Por ili laboras 2.597 misiistoj kaj 6.269 fratinoj. Ili havas 8.530 lernejojn kun 364.935 gelernantoj. Sed tiuj nur estas la misioj dependantaj de la Propaganda Kongregacio. Krome vivas en la diecesoj Alger, Constantine, Oran Carthage, Angola, Angra, Funchal, Sankta Jakobo de la Verda Kapo, St-Thomas, Kanarioj, St-Kristofero de Laguna, Ceuta kaj la « prelatejo nullius divecescos ». Mozambique 1.963.390 katolikoj, do entute 4.799.416 katolikoj en Afriko apud 80 milionoj da idolanoj kaj 50 milionoj da mahometanoj.

AMERIKO

En Guatemalo (Centra Amerika) en la lastoj jaroj la Eklezio estas akre persekutita. Kelkaj kontraŭkatolikaj dekretoj similaj al tiuj en Meksiko premis la katolikojn. Antaŭ nelonge post la subita morta de la prezidanto Orrelana s-ro L. Chacon estas elektita prezidanto. Unu el liaj unuaj faroj estis la nuligo de la kontraŭekleziaj dekretoj de sia antaŭulo. Do nun pli trankvilaj tempoj venos por la katolikoj en la respubliko Guatemalo.

ANGLUJO

La papo pri la forigo de la kontraŭkatolikaj leĝoj. Ĉe la kristnaska salutado en la Vatikano la papo diris pri tio : « Al la feliĉaj okazaĵoj ĵus aluditaj. Ni povas aldoni alian, pri kiu. Ni informiĝis en la lastoj tagoj. Ni volas paroli pri la nuligo de la esceptoj leĝoj kontraŭ la katolikoj en Anglujo ; Tio ne estas ĉio, tio ne estas nobla kaj grandanima gesto inda de granda nocia. Ke tiu gesto estu imitata en aliaj lokoj ĉie, kie ĝi estas necesa ! Ke oni ĉie komprenu tion, kio cetere estas tiom evidenta kaj klare pruvita per la historio de la pasinteco kaj de la nuntempo : ke la leĝoj, kiuj ne respektas la rajtojn de Dio kaj de la konsciencoj, ĉu oni nomas ilin laikaj ,konstituciaj aŭ alie ne povas altiri sur la popolojn la favoron de la Dia volo ; ke ili nur povas servi por konfuzi la spiritojn, por disigi la korojn, por malfortigi la plej sanajn energiojn, por malpliigi kaj detrui la komunan bonfarton. »

BELGUJO

La reunuiĝo de la orientaj eklezioj kun Romo. Kun permeso de la papo fondiĝis en Amay-sur-Meuse (Belgujo) la benediktana priorejo por la orientaj eklezioj. La monaĥejo estas tute internacia kaj akceptas monaĥojn el ĉiuj kongregacioj de la benediktana ordeno, neordenajn pastrojn kaj studantojn el ĉiuj landoj kaj nacioj. Post la novicejo la monaĥoj ricevas sian sciencan edukadon en Romo aŭ en la oriento. Ankaŭ laikoj fratoj estas akceptatoj. Komence la ĉefa agado rilatas la studon de la oriento kaj la estigon de intereso pri la reunuiĝa movado. Poste oni fondos monaĥejojn en orientaj landoj. En Amay aperas la bonega revuo « IRENIKON ».

FRANCUJO

Katolikaj paroladoj per radio. La 2 januaro P. Lhande S. J. komencis serion da religiaj paroladoj per radio en Paris. La sukcesoj ŝajnas esti bonegaj.

GERMANUJO

Kontraŭ la fondo de la instruista akademio religie miksita en Frankfurt a. M. protestis la episkopoj de Limburg kaj Fulda kaj anoncis, ke neniu el la instruistoj tie preparitoj ricevos la episkopan instrupermeson. Katolika instruista akademio funkcias depost lastjara pasko en Bonn.

Germanaj misioj. Laŭ « Katholische Missionen » nun 43 sendependaj misiaj teritorioj estas administratoj de germanlingvaj misiistoj : 11 en Ĥinujo, 6 en Japanujo kaj Koreo, 3 en la Filipinaj Insuloj, 4 en Aŭstralio kaj Oceanio, 13 en Afriko kaj 6 en Ameriko. En tiuj misioj laboras 584 eŭropaj kaj 76 indiĝenaj pastroj, 482 eŭropaj kaj 8 indiĝenaj misiofratoj, 1076 eŭropaj kaj 152 indiĝenaj misiofratinoj kaj 3732 katehistoj kaj instruistoj inter 805 113 katolikoj kaj 93.000 baptokandidatoj.

HISPANUJO

Nacia Centrejo de la Katolika Agado («Junta Nacional de la Accion Catolica ») fondiĝis sub prezido de prof. M. Vagas (Madrid). La fondo okazis la 17 dec. 1926 per kunveno en la palaco de la «Cruzada» sub la prezido de Kardinalo Reig, ĉefepiskopo de Toledo.

HUNGARUJO

La datrevenon de la kronigo de Lia Sankta Mosto Pio XI. Hungarlando festis ankaŭ ĉi-jare je granda soleneco: Karol **Csernoch** (Ĉernoĥ), princoprimato de H-lando pontifikumis solenan dankegmeson en la ĉefpreĝejo Matio en Budapeŝt ĉe kiu estis partoprenintaj la gubernatoro de H-jo, la registaro, preskaŭ ĉiuj diplomatoj, kaj multaj eminentuloj de la hungara ĉefurbo.

La " ALIAJ „

La framasonoj en statistiko 1926 :

Eŭropo :	loĝioj	membroj
Britujo	5536	351.000
Germanujo	632	82.180
Francujo	583	52.000
Svedujo	46	20.200
Norvegujo	21	6.200
Danujo	17	6.600
Nederlando	114	8.106
Belgujo	24	4.100
Luksemburgo	1	100
Svisujo	38	4.800
Aŭstrujo	14	1.500
Rumanujo	14	614
Jugoslavujo	18	600
Bulgarujo	11	1.000
Grekujo	18	1.000
Turkujo	10	2.000
Portugalujo	80	3.000
Hispanujo	91	5.950
Italujo	502	25.000
Sumo.	7770	576.324
Afriko	91	3.450
Nordameriko	17008	3.001.100
Centra Ameriko	274	29.270
Sudameriko	574	36.500
Oceanio	1225	103.600
Diversoj londoj	150	24.000
Sumo	19322	3.197.920

Do laŭ ĉi tiu statistiko ekzistas 27.092 loĝioj kun 3.774.244 framasonoj. La ciferoj venas el plej fidindaj fontoj. La nombroj el Azio ne estas en la statistiko. Sed ke ankaŭ tie progresas la framasonismo, estos videble el klarigo de ĉefepiskopo Berre el Bagdad, ke sole en Bagdad naŭ loĝioj antaŭ mallonga tempo nove fondiĝis. Rimarkinde estos, ke la nombro de la anglo-amerikana framasonaro formas 95 procentojn de la tuta sumo.

La zionista-revizionionista partio havis sian duan mondkongreson en Paris, 26-31 dec., sub prezido de la rusa judo Tionikine.

Fondo de anglikana universitato en Jerusalemo nun estas serioze intencata. La kostojn oni taksas je kvaronmiliono da anglaj funtoj.

La arabaj jurnaloj de Jerusalemo salutas tiun projekton, ĉar anglikana universitato estus grava kontraŭpoluso kontraŭ la hebrea universitato.

LA VATIKANO

Baldaŭa kanonizacio (sanktigo) de la anglaj martiroj. Oni preparas nun la kanonizacion de la martiroj el la tempo de la persekutado kontraŭ la katolikoj sub la angla reĝo Henriko VIII-a. Kredeble jam en la jaro 1929 episkopo John Fisher kaj lordkanceliero Thomas Moore povos esti solenataj kiel Sanktuloj.

PERSONAJ SCIIGOJ

La nova episkopo de Orléans estas Mgr Courcourt Kardinalo Dubois konsakris lin en Notre-Dame de Paris la 18 januaro.

Mgr Jean-Baptiste Pelt, episkopo de Metz (Franc.) fariĝis Kavaliro de la Legiono de Honoroj per dekreto de la 24 dec.

Dro Stefano Stékely prelato kaj kortegkonsilianto, profesoro de la teologia fakultato en la Budapeŝt-a Universitato de Sciencoj estis dekorigita de la gubernatoro de Hungarujo je II. Klaso de la hungara meritkruco.

P. Ignatius Gartlan S. J. mortis en London, 78 jara. Li estis la unua apostola prefekto de Zambezi, 1905-1922.

Mgr Denis-Joseph O' Connell, episkopo de Richmond (Usono) 1912-1926. Titola ĉefepiskopo de Mariamme, mortis en Richmond la 1 jan., 78-jara.

Mgr Joseph Bombera, ĉefkaplano de la ĉeĥoslovaka armeo, tit. ep. de Hierapolis, mortis en Praha, 2 jan. 57-jara.

Mgr Jehann Baptiste Rössler, episkopo de Sankt-Pölten (Aŭstrujo) mortis la 3 jan., 77-jara.

Abuno Matheos, primato kopta de la Abisenia Skisma Eklezio, mortis la 8 jan. en Abizenio, 85-jara.

Georges Python mortis la 10 jan. en Fribourg (Svisujo) 70-jara. Li estis unu el la fondintoj de la Katolika Universitato de Fribourg kaj de la Unuiĝo por Socialaj Studoj.

Georges Gentil depost 8 jan. estas ambasadoro de la respubliko Haïti ĉe la Vatikano.

Leterkesto

POLUJO. Elkoran dankon pro la diversoj kartoj kaj leteroj. Do ĝis renkonto en Aŭgusto. Dume sincerajn pacsalutojn.

PRAHA. Jes, ni verŝajne vizitos ankaŭ vian historiozan urbon. Detalojn ni publikigos en la venonta numero.

Verviers. Sincaron dankon pro viaj bondeziroj. Espereble vi venos Paskon al Köln. Ni tre ĝojus. Tutkorajn salutojn.

CANADA. Kun granda ĝojo ni legis viajn sciigojn... Nia katolika Esperanto-movado do marŝadas ankaŭ tie.

PASTRO N. N., Rusujo. Ĉu vi ne ricevis K. M. ? Verŝajne via sovjetregistaro timas nian katolikajn ideojn. Ni protestos ĉe la rusa ambasadoro. Saluton !

ĤINUJO. Koran dankon pro la bela artikolo, kiun ni publikigos baldaŭ. Vian mirindan Uranogedion ni eldonos verŝajne tuj post Pasko. Bonvolu sendi pluajn sciigojn pri la misia situacio.

BOTTROP. Viaj plendoj estas rajtaj. Antiveneno estas la ple bona rimedo. Do estas tempo eldoni verkojn kiujn oni povos legi senhontante ĉe si mem. Ĉu vi volas ni helpi, ankaŭ per mono ?

Svisujo. Dankon pro la sciigoj, kiujn ni eupresigis. Bonvolu pagi la abonkotizon al s-ro Kostezer en St. Gallen, Melonenstr. 61.

Al niaj nederlandaj kaj jugoslavaj amikoj. Ni pepajn. Nun estos la devo de ĉiu abonanto, varbi almenaŭ unu novan samideanon kiel leganto de nia KM.

Al kelkaj ĝejunuloj. Jes, la proksima numero entas atenti, ke KM. nun havas poŝtĉekkontojn prohavos ankaŭ Juna Batalanto. — La preserareoj ? Vi ja scias, ke la « preserardiablo » ne timas KM.

Benriĉan novjaron estas la solvo de la silabenigmo en la januara numero. — Sekve de specmanko ni devis forlasi denove kelkajn sciigojn.

La kvina mondkongreso de tabakkontraŭuloj okazos dum 6.-8. de Julio 1927 en Praha.

La progresema movado kontraŭ tabako marŝa tra kulturlandoj de la tero. De loko al loko, de urbo al urbo, de lando al lando antaŭen flugas la fruktodona semo de kontraŭtabaka penso. Amikoj de popolbonfarto jam preparas laboron por la estonta malvenko de tabakismo, tiu ci skurĝo de la homoro. Ĉerte la tabakkontraŭula ondo de la V. mondkongreso — kiu kongreso ankaŭ havas fakkunvenon esperantistan, — persiste influos ĝeneralan klarigon pri la grava popolhigiena, socia kaj morala demando de tabako.

Esperantistoj, kiuj interesiĝas je la idealoj de sentabaka kulturo, bonvolu skribi al **Esperantista tabakkontraŭula asocio** en Wien I., Judenplatz 2, I-11, Aŭstrio, kiu volonte donas informojn.

" Die katholischen Missionen " misia gazeto de la katoliko

Aloys Fürst zu Löwenstein nomas «Die katholischen Missionen» la *«gvidanta misia organo de Germanujo»* kaj diras, ke li ĝojas pri tio, ke la gazeto atingis denove la altan nivelon de la antaŭmilita tempo kaj ke «Die katholischen Missionen» volas venki la spiriton de la naciismo en la misia agado. «Servi al la enlanda misia movado kaj samtempe konduki unu al la alia la misiistojn de ĉiuj nacioj, tio estas la alta celo, al kiu «Die katholischen Missionen» nun denove moviĝas per malnovpruvita, renovigita forto. Dio benu tiun kuraĝon kaj plenumu la konfidoplenan esperon.

Neniu gazeto en Germanujo kaj Aŭstrujo havas tiom senrezervan konfidon de la tuta episkoparo, kiel montriĝis en la 53 jaroj en sennombraj leteroj, kiel «Die katholischen Missionen». Ĉi tiu oficiala gazeto de la papa Propaganda Unuiĝo por la germanlingvaj landoj, je kiu kunlaboras ĉiuj misiordenoj, en la nomo de la centraj oficejoj en Aachen, München kaj Wien estas eldonata de la konata misia vekristo P. Bernard Arens S.J. kaj ĉefe volas flegi kaj propagandi la misio-ideon inter la kleraj katolikoj. En la ĝisnunaj volumoj troviĝas vere neelĉerpebla amaso da sciindaĵoj. Sub la varma blovo de la nova misia printempo ankaŭ la germanaj misioj leviĝas al nova kaj pli forta vivo. Kun speciala amo la gazeto sekvas la vojon de la filoj kaj filinoj de nia popolo, kiuj denove grandnombre iras en la tutan mondon, kaj rakontas al la hejme restintoj pri ilia batalado kaj agado ĉe la plej antaŭaj batalejoj de la militanta eklezio de Kristo. Ĉiumonate aperas unu kajero. La nova (54 a) jarkolekto komenciĝis la 1-a januaro.

Prezo kvaronjare 2.25 Rmk. Oni mendu ĉe la librovendisto aŭ ĉe iu postoficejo de la enkaj eksterlando. **Eldonejo de la «Katholische Missionen» Aachen,** Hirschgraben 39, Germanujo.

ĈIU KATOLIKO

devas kunlabori kaj helpi en disvastigado de la Dia Regno sur la tero ; ĉiu katoliko povas sukcese kunlabori, aliĝante kiel ***helpanto kaj helpantino al la SODALICIO DE S. PETRO KLAVER.*** Jara kotizo 25 cendoj usonaj. ***Animaj profitoj*** : multenombraj indulgencoj kaj aliaj animutiloj, donitaj de la Sankta Apostola Seĝo al la anoj de tiu ĉi misia helpa unuiĝo ; ***anima komuneco*** kun ĉiuj ordenoj kaj societoj misiaj, kun kiuj la Sodalicio estas kunigita kaj partopreno je la sanktaj mesoj, komunioj kaj preĝoj de multnombraj misiistoj kaj monaĥinoj misiaj, subvenciitaj de la Sodalicio ; partopreno precipe je la preĝoj de la ***elaĉetitaj kaj baptitaj nigruloj k.j negraj sklavoj.***

Por enlistigi sin sufiĉas indiki la nomon kun adreso kaj transsendi la ***unuan kotizon al*** unu el jenaj adresoj.

ADRESOJ DE FILIOJ KAJ KANCELARIOJ de la Klavera Sodalicio estas :

Sodalizio di S. P. Claver ROMA (23) via dell'Olmata, 16	Sodality of S.P. Claver St. LOUIS, MO, Usono Fullerston Building Seventh and PineStreet
ZUG, str. de S. Oswaldo 15.	Svislando
SALZBURG. Dreifaltigkeitsgasse 19.	Aŭstrujo
MUNCHEN, Gabelsbergerstr 5.	Germanujo
BRESLAU IX, Hirschstr. 33	»
KOELN, Maria Ablassplatz 10a.	»
BERLIN O 27, Magazinstr. 1.	»
STRASBOURG, pl Broglie 9.	Elzaso-Lotaringio
WARZSAWA, Warecka 15m. 7.	Polujo
KRAKOW, sw. Marka 25.	»
POZNAN, Szimanskiego 6.	»

Ĉu vi bezonas

SKRIBMAŜINON ?

Prezentigu al vi la

Apartaj preferoj : Malferma Konstrumaniero

Plej facila tuŝmaniero

Senbrua returniro de la Ĉaro

Perforta interspacaĵo de la komencaj literoj

Ĉiuloke agentoj, tial ĉiutempe prezentebla

Vi decidiĝos certe por ĝi

Maŝinkonstruejo Kappel A.-C.

CHEMNITZ-KAPPEL

(GERM.)

FONDITA 1860

K. M.

havas ĝis nun la jenajn Poŝtĉekkontojn:

Bruxelles	185.734
Budapest	59169
Köln	76.105
Paris	80.061
Praha	77396
Roma	1/2600
Warszawa	190.972
Wien	162.473

Oni pagas ekzemple al **Katolika Mondo,** Roma 1/2600 ktp

Legantoj en tiuj landoj, en kiuj K.M. ne jam havas propran konton, pagu per bankbiletoj aŭ poŝtmandatoj, sed nur al e **Katolika Mondo, Elberfeld** (Germ.)

Der Kleine Brockhaus

HANDBUCH DES WISSENS IN EINEM BANDE
in Halbleinen nur M. 23.–, in Halbfranz M. 30.–

Ist dieses Buch. Er gehört in jedes Heim, jedes Kontor, auf jeden Schreibtisch, der rechten Hand leicht erreichbar, in die Reihe der unentbehrlichsten Nachschlagewerke!

Er ist zugleich Orts-, Namen-, und Sachlexikon, Handatlas, Hausarzt und Fremdwörterbuch und beantwortet mehr als zehn Gelehrte fragen können!

Ausführliche Übersichten
Über 6000 klar gezeichnete Textabbildungen
Viele bunte und schwarze Tafeln
Genaue Karten nach dem heutigen Stand
Diagramme und Zeittafeln
Das neueste statistische Material aller Länder

Verlangen Sie heute noch ausführlichen Prospekt „K B 111" kostenlos in der nächsten Buchhandlung, die Ihnen auch mit Zahlungsbedingungen entgegenkommen wird.

F. A. Brockhaus / Leipzig

RILATE AL ELEKTO PRI PROFESIO !

Kiu amante Dion kaj la animojn volas kiel interna membro de la Sodalicio de Sankta Petro Klaver dediĉi sian vivon al animsavado ***de la kompatindaj negroj, ĉiutempe estos akceptata en la novicaj domoj de l' Sodalicio nome MARIO de l' BONA KONSILO en Roma kaj CLAVERIANUM en Salzburg (Aŭstrujo).***

Precipe fraŭlinoj instruitaj kaj posedantaj fremdajn lingvojn tie trovos okazon por utiligi sciadon kaj talenton helpante la misiojn. Ankaŭ VIRGINOJ trapasinte nur unuagradan lernejon, povosciantaj la servistan laboradon sin enlistigu!

Detalojn pri la religia instituto kaj pri kondiĉoj de aniĝo por internaj membroj pritraktas specialaj prospektoj.

Deklaron por enlistigo kune kun atesto de konduto, baptatesto, mallonga aŭtobiografio kaj fotografio oni sendu al la :

Ĉefa prezidantino de l'Sodalicio de S. Petro Klaver, sia grafina moŝto M. Falkenhayn, ROMA, (23), via dell' Olmata, 16.

Po la Esperantisto

Sola gazeto esperanta en Polujo. Aperas monate 16 pago, lukse eldonita. Enhavas : artikolojn pri vivo, kulturo kaj scienco en Polujo ; revuon de esperantista movado pollanda kaj tutmonda ; tradukojn de plej belaj poemoj kaj verkoj el la pola literaturo kaj m. a. - Jara abono nur 1 dolaro USA. - Postulu senpagan specimenon de administracio : KRAKOW, Smolenska. 9 (Polujo).

Pagu GEAMIKOJ Pagu

la abonkotizon !

- CANNES -

FRANCA RIVIERO

V -

Pastro, Profesoro Laŭreato de la Franca Akademio akceptas en

FAMILIO - PENSIONON

junulojn kaj sinjorojn, kiuj volas lerni francan lingvon en *Francujo* mem. Ankaŭ estas akceptataj junuloj, pastroj, sinjoroj, kiuj pro sia sanstato aŭ pro alia kaŭzo bezonas restadon ĉe la Riviero.

Sunbanoj - Marbanoj - Familia vivo

Malfermata dum la tuta jaro
Por prospektoj aŭ informoj skribu al
Villa de Lorrière, CANNES, France

Presejo : Imp. F. Collins, Charleroi, Belgio.